

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 50.—
 Pol leta 26.—
 Četrt leta 13.—
Letna Jugoslavije:
 Celo leto 66.—
Posamezne številke
 po štiri stranih 60 v.
Uredništvo i. upravništvo:
 Maribor, Koroška ulica
 št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznana
 se računajo po K 1.50
 od enoredne p. vrstic;
 pri večkratnih obeh
 —————
 —————
 —————
 —————
 —————
„Straža“ izhaja v posrednik in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.
Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

16. številka.

Maribor, dne 18. februarja 1920.

Letnik XII.

Za našo severno mejo.

Ljubljanska „Domovina“, ki hoče biti zelo naroden list, je prinesla o naši severni meji čudno novice, tako čudno, da nas je kar osupnilo. Vprašanje naše severne meje na Stajerskem, katero ima podrobneje zaščitati komisija, se v nji silno omalovažuje. — Res, da je meja v glavnih potezah določena, vendar se delovanje in delovanje komisije velikanskega pomena. Komisija bi imela celo pravico v nebitnih zadevah izpremeniti določbe pariške konference. Gre za železnico Spilje-Radgona, ali vsaj za način, kako se je lahko poslužujemo, gre za življenske zadeve različnih obmejnih občin, gre za varnost naše severne meje. Od strani entente bodo glavno besedo pri komisiji imeli naši najhujši sovražniki — Italijani. V tej komisiji se bo deloma bil oni veliki boj med našo državo in Italijo za Adrijo. „Domovina“ piše z neke vrste zadovoljstvom, da Avstrija ni imenovala komisijo „renegata“ in strastnega nemčurja dr. Kamnitzerja, temveč „nekega uradnika, ki je del časa služboval pri namestništvu v Trstu.“ Toda to imenovanje ne pomenja, da hočejo Nemci nekoliko odnehati od svojega šovinizma in ubrati zmernejše strune. Obračunsko. Dobro se zavedajo, v kako ozki zvezi je vprašanje severne meje in spor radi Adrije in vsled tega so imenovali za svojega zastopnika moža, ki je bil že prej pionir nemškega pritiska k Adriji in je odlično sodeloval pri onem avstrijskem sistemu, ki je hotel ob Adriji okrepiti nemštvo, dokler pa to ni mogoče, je podpiral italijanaštvo proti Slovanom. Imenovali so ga pravočasno, da lahko prouči celo zadevo in dobi primerne stike.

Pri nas je pa zavladala neka neskrbnost, kar odseva iz navedene novice v „Domovini.“ Dr. J. Hohnjec je pisмено opozoril ministrskega predsednika na to zadevo. Dobil je pismeni odgovor, katerega je objavilo časopisje. Pri tem je ostalo. Ko bo treba

delati, bomo popolnoma nepripravljeni in potem bomo zagnali krik, ko se bo izteklo slabo. Tako smo delali vedno: najprej popolna brezbriznost, ko bi bilo treba delati, potem velika zmedenost, ko je treba nastopiti, a šele iščemo orientacije, potem silno razočaranje, ko je izpadlo slabo, sledi gnev razburjenja in zmerjamo, kot da bi imeli moč, da poderemo svet, slednjič utonemo v popolni ravnodušnosti, kot da bi se nič ne bilo zgodilo. Tako se bo najbrže zgodilo tudi pri reševanju naše severne meje.

Povemo še enkrat, da članek v „Domovini“ nas je dirnil neprijetno, ker iz njega odseva omalovaževanje tega vprašanja. Kranjska se ni nikdar odklovala po širokem narodnem obzorju ali toplem narodnem čustvovanju. Od Bleiweisa do Susteršiča v različnih stopnjah vedno isti pojav: bahava samozavest, ki je pa tako ozka, kakor gorenjske dolinice in plitva, kakor življenje vaških veljakov. Skrajni čas, da se skozi megle ljubljanskega močirja povspnemo do širšega pojmovanja in do globokejšega čustvovanja. V tem slučaju bi bilo nemogoče, da bi v ljubljanskem listu, ki hoče stati na narodnem stališču, tako lahko in brezbrizno vzeli naš boj za severno mejo.

V Radgoni je ob istem času „Murska Straža“ prinesla uvodnik, v katerem omenja važnost naših obmejnih zahtev in dobro ureditev meje. Kaj pomagajo trudi naših najidealnejših narodnih obmejnih boriteljev dr. Hohnjeca in drugih, ako pa ne najdejo za svoje težnje pravega odmeva po domovini, ako središče Slovenije ostane hladno in slovenska javnost brezbrizna in brez razumevanja. Ko bo prepozno, bodo pa isti ljudje, ki so v časih nevarnosti in ko je bila potreba dela, kazali popolno brezbriznost, udarjali na prsa, rekoč: kar se je naredilo, smo naredili mi!

rarni proletarijat. Obenem so se iz vrst lastnih pristašev čedalje bolj slišale pritožbe, češ, da agrarna stranka noče agrarne reforme, da vodi veleposestniške politiko, da je strogo centralistična itd. Na dveh krajih se je opozicija odcepila od stranke in ustanovila lastno kmetško stranko.

Socijalistični blok.

se doslej sestavljale vse tri socijalistične stranke in sicer: socijaldemokratska, narodnosocijalna (Klofač), in centralistična skupina. Lansko leto je bil še edin in močen, po otvoritvi parlamenta pa se je začelo to edinstvo cepiti. Najprej so nastala nasprotstva med socijaldemokratsko stranko in narodnimi socijalisti, Socijalni demokrati, ki so bili za časa vojne najudanejši avstrijski politiki in so obsojali pasivno češko državopravno politiko, se v svojem glasilu „Pravo Ljudu“ odločno protestirali proti temu, da se češki legionarji borijo proti boljševikom. Narodni socijalisti so pa odločni nasprotniki boljševizma in goreči narodnjaki. To nasprotje je razširilo nasilje in bojkot socijalnih demokratov nad narodnosocijalističnim delavstvom.

Istočasno se je začela cepiti tudi socijaldemokratska stranka. Radikalno krilo je zašlo v boljševiški tok. Zmernejši elementi, ki zastopajo „češki državni socijalizem“, so ostro nastopili proti oficijelnemu vodstvu ter so ustanovili socijalistično-napredno stranko. V industrijskih krajih srednje Češke pa ima mnogo pristašev prava boljševiška stranka. Bivša centralistična socijalistična stranka, ki je tudi krenila na boljševiško stran, ima močno oporišče v moravskih industrijskih krajih.

Tudi narodni socijalisti s težkim trudom vzdržujejo edinstvo stranke. Že pred vojno se je bil v njej boj med Choc om in Klofačem. Po razsulu se je stranka približala socijalističnim načelom. Sprejela je pod svoje okrilje češke anarhiste. S tem je precej ojačala svoje vrste, toda s tem je sprejela va-se tudi seme razkola. Stara nacionalistična struja noče ničesar slišati o socijalni demokraciji, opozicija pa vedno govori o velikem socijalističnem bloku, ki bo vladal v češki republiki.

Narodnodemokratska stranka.

v katero so se zlile vsemogoče strančice, je dobila pri občinskih volitvah težek udarec. Še pred dvema letoma ponosna mladočeška stranka, ki jo vodi dr. Kramar, je dobila zdaj kot demokratska stranka komaj

Politične stranke v Čehoslovaški.

V Čehoslovaški so štiri glavne politične skupine: agrarna, socijalistična, demokratska in ljudska stranka.

Agrarna (kmetijska) stranka.
 je bila doslej najmočnejša češka stranka. Pri zadnjih volitvah pa je doživela občuten poraz. Že za časa te

zadnje vojne se je opažalo, da raste nasprotstvo med njenima dvema skupinama: na eni strani agrarci, veleposestniki in inteligenca (zlasti kmetijski strokovnjaki), na drugi strani pa mali kmetijski posestniki in kočarji. Po prevratu so agrarni stranki najprej sli v zelje narodni socijalisti, ki so začeli organizirati ag-

LISTEK.

Franjo Žebot:

Ob 10letnici boja za obmejni št. Ilj.

Borba za obmejni št. Ilj je zanimala zadnja 10 letja ne samo Slovence v Mariboru, ampak po vsem slovenskem ozemlju se z nekakim strahom gledali na našo najsevernejšo obmejno točko.

Boj za št. Ilj se je začel okoli leta 1886, ko se je v št. Ilju naselil germanski organizator Egon baron Pistor. Od tega časa naprej so imeli obmejni naši Slovenci neprestane tužne dneve skoro celih 30 let. Vse, kar je na meji čutilo slovenski, je doživelo v tej lobi narodnega mučeništva nešteto gorja. Narodni trinog Pistor se je polastil leta 1888 vsled izdajstva dveh slovenskih mož — Zelenik in Lorber — šentiljske občine.

Slovenci so propadli v odločilnem razredu za 1 glas. V letu 1900 je Pistor ustanovil šulvereinsko šolo, ki bi naj vzgajala odpadnike, janičarje. Posrečilo se mu je nakupiti za ustanovitev nemške šole nekdanjo Fluherjevo gostilno vrh predora ob vhodu v vas. A samo šola še Pistorju ni bila dovolj. Začel je z naseljevanjem Nemcev in nakupovanjem slovenske posesti. Vse, kar je bilo količkaj rahlega, ali kar je bilo na prodaj na dražbi, je pokupil za vsako ceno in naselil na prejšnje slovenske domove robate, prevzete, hujskajoče in drzne Nemce. Na ta način so prišli v št. Ilj razni Fischererji, Haberli, Bartli, Hempelji, Kalerji, Infeldi itd. Pistor je bil nevaren nasprotnik. S svojim zvitim in prijaznim občevanjem si je žal tudi pridobil nekatere domačine. Tako je šla njegova

vsenemska propaganda vedno dalje in dalje. Raztegnila se je tudi na okoliške občine. Za št. Iljem je padla tudi občina Cirknica, kjer je po smrti rajnega in vzornega rodoljuba Ignaca Spari postal župan odpadnik Janez Repnigg.

Pistor in njegovi tovariši so pa tudi na drug način skrbeli za napredovanje nemštva. Zamešetarili so bogate nemške neveste slovenskim kmetom in na ta način uničili slovenski zarod. Obenem so tudi v gospodarskem oziru vedno skrbeli, da so pomagali Nemcem in nemškutarjem. Vino, sadje in živino je Nemeec in nemškutar prodal vedno dražje, kakor Slovenec. Nemški bogataši so preskrbeli Slovincem posojila, šli so jim v vsakem oziru na roko. Pa ne samo to! Z veseljačenjem so hoteli zapeljati naše ljudi v svoje mreže. Prirejali so plese, bale in razne druge nočne prireditve. Pistor je s svojim delovanjem dosegal dan za dnevom, leto za letom večje uspehe. Po našem obmejnem št. Ilju se je tedaj lahko klicalo s pesnikom Hribarjem v pesnitvi: „Ne obupaj, Ljubljana bela!“

Ihteč je plakal prerok Jeremija,
 Ko Sijon strla vražja hudobija;
 In jaz ob razvalini tvoji plakam,
 Potok solza na groblje ti pretakam.
 Oj bila si, Ljubljana, bila zala,
 Nesrečna zdaj mučenica si postala.

In v tistih hudih časih, ko ni bilo od nikoder pričakovati pomoči, ko Slovenci nismo imeli obrambne organizacije, ki bi zajela vsenemško povodenj, so zagrabili tedanji voditelji šentiljskih Slovencev za najboljšo orožje, orožje samopomoči.

Prav živo se še spominjam, ko sem kot 14leten mladenič šel leta 1894 s svojim očetom na zborovanje Bralnega društva v št. Ilju, kako je tedanji naš voditelj, blagopokojni župnik Matija Kelemina vsklik-

nil: „Pomagaj si sam, in Bog ti bode pomagal. Ne udajmo se!“

Pod tem dvojnim geslom smo šli Slovenci v št. Ilju v boj za našo osvoboditev. Lepo je bilo število tedanjih slovenskih korenjakov, ki so sveto prisegli, da se hočejo z vsemi silami in z vsemi sredstvi boriti proti nemškemu nasilju. Ti možje zaslužijo, da se omejo njih imena pozabljivosti ter se zapišejo v zlato knjigo zgodovine bojev obmejnega slovenstva. Ti možje so: župnik Matija Kelemina, župani: Ign. Sparl, Anton Hauc in Franjo Dorner, nadučitelj Dragotin Sorko ter posestniki: Franjo Frajham, Josip Ferk, Franjo Fluher, Fr. Celcer, Franjo Cimperc, Janez Fluher, Jožef Reiter, Jurij Kebrič, Janez Bauman, Ludovik Lešnik, trgovka Marija Lorber in več drugih. Našteti rodoljubi so ustanovili Bralno društvo, in posojilnico. Srčea je bila za obmejni rod, da smo imeli na tem važnem torišču vedno narodno čutečo duhovščino in učiteljstvo. Izmed kaplanov naj navedem naslednja imena: Strakl, Krulc, Golob, Roškar, Rauter, izmed učiteljstva pa: Arnečič, Vauhnik, Urleb itd.

Od tega časa naprej se je začela za št. Ilj nova doba, doba neprestanih hudih bojev. Ko je Pistor umrl, se je postavil na čelo germanske propagande gornještajerski Nemeec, ki je privandraj v št. Ilj, F. Fischereder. Pomagal mu je pri njegovem ponemčevalnem delovanju nadučitelj šulvereinske šole, sedaj v Mariboru od magistrata nastavljeni Viktor Höltschl. Ta dva sta ustanovila podružnice Schulvereina in Südmarke ter sta prva začela izdelovati veliki načrt kolonizacije obmejnih krajev po lutrovskih Švabih iz Nemčije. Na vsako količkaj rahlo posestvo so prežali Fischerederjevi in Höltschlovi agenti, kakor jastreb na piščeta. Boj med slovenstvom in germanstvom je bil od dne do dne silnejši. Nehalo je vsako medsebojno občevanje med Slovenci in Nemci, bil se je pravcati boj na življenje in smrt!

(Dalje prihodnjic.)

1% glasov, dasi ima za seboj mnogo inteligence in močne finančijske vire. Češki nacionalizem ni več vse, zlasti tedaj ne, kadar ga veliki kapital izrablja v svoje sebične namene.

Čehoslovaška ljudska stranka,

ki stoji edina na krščanskem temelju, ima v državi zelo težek položaj. V kulturnih vprašanjih (Cerkev, zakon, šola) ima proti sebi vse druge stranke, ki tvorijo ogromno večino parlamenta. Skoro gotovo je, da se izvede ločitev Cerkve od države, da se uvede civilni zakon in laiška (brezverska) šola. Država podpira vsako gibanje, ki gre za tem, da se češki kato-

ličani odcepijo od Rima in vstopijo v češko narodno cerkev. Kljub vsemu temu Ljudska stranka močno napreduje. Ukinila je staro politiko, ki se je žal dala uplivati od konservativnih krogov in je postavila svojo organizacijo na nove temelje. Kmetstvo ljudstvo se organizira v „Ljudski enoti“, delavska organizacija se dobro razvija, in tudi uradniki, obrtniki, invalidi itd. se organizirajo v okvirju Ljudske stranke. Središče je Brno; na Češkem samem je še zdaj malo uspehov. Nada krščanskega pokreta je mladinska organizacija, posebno Orel, ki se prav krasno razvija in je našel zelo ugodna tla na Moravskem, zlasti pa na Slovaškem.

Begunci naj se vrnejo.

Te besede se slišijo često, ravno kar se je pojavil v nekaterih listih — opazili smo v „Slovenskem Narodu“ in v „Mariborskem delavcu“ — čudno stilizirano notico, v kateri se pozivajo begunci, naj se vrnejo domov v zasedene kraje. Toda taki pozivi so čisto nepotrební, pozivov ni potreba, potreba je samo možnosti vrnitve. Treba je razlikovati mnogo vrst begunccev, ki nimajo med sabo skoraj nič skupnega.

Prvi so begunci v prvotnem pomenu, namreč oni reveži, katere je Avstrija privlekla pred vojno silo v naše kraje. To so kmetjski ljudje iz vasi, kjer so se vršili boji: Vrtojba, Sempeter, Podgora, Bilje, Miren, Siandrez, Doberdob, Selo, Opatjeselo, Kostanjevica itd. Premožnejši in delazmožnejši so se že vrnili domov, ostali so samo še najrevnejši, za delo malo sposobni, ki so navezani večinoma le na begunske podpore. Ti ljudje bi se večinoma najraje koj vrnili domov. Treba jim je dati možnost, urediti transporte, kreditirati vožnjo itd. Dokler se to ne stori, je pač treba skrbeti zanje s podporami. Otvoriti naj se biralnice za one, ki so delazmožni in ne morejo nikamor, zavetišča za otroke, ki so brez starišev. Begunsko vprašanje v tem prvotnem pomenu je treba odpraviti s sveta v najkrajšem času. To je dolžnost vlade, ki mora biti pripravljena žrtvovati, če treba tudi mnogo, da se izogne še večjim bremenom. Torej: odpravite to begunstvo v prvotnem pomenu, izplačajte beguncem, kar ste jim dolžni — in tega ni malo — dajte jim možnost, da se vrnejo domov, poskrbite za one, ki si sami ne morejo pomagati — pa bo vprašanje rešeno.

Drugi so begunci v nepravem pomenu. Imenujemo jih boljše: izseljence. Teh je velikanska večina. To so ljudje, ki so prišli v našo državo vsled laške zasedbe. Večinoma so ljudje, ki so pri nas potrebni in korisni, zavezanejo mesta v vseh uradih in v najrazličnejših podjetjih. So tudi ljudje svobodnih poklicev: trgovci, obrtniki, umetniki, a tudi kmetje in delavci. Samo v Mariboru bo izseljencev do 6000. Pri ureditvi države so igrali jako veliko vlogo in brez njih bi bilo naravnost težko urediti razne urade, vzdrževati promet in red. Večinoma so se morali izseliti in se nikakor ne morejo vrniti domov. Tako je s policijo, političnimi in raznimi drugimi uradi. Pritisk Italijanov je različen, odvisen od posameznih krajev, ljudi in drugih razmer. Iz tega, če je na eni točki ali eni osebi mogoče vzdržati, ne sledi, da je mogoče tudi drugje. Drugi so se morali izseliti pod gotovim moralnim pritiskom. Sikane so različne in vsak člo-

vek tudi nima enakih živcev, da bi jih prenašal. Na splošno se ne izseli nikdo, če ni primoran. Saj se še kamen ne gane, če ga ne suneš. Računati moramo z gotovim dejstvom, da se bo to izseljevanje še nadaljevalo. V prvih časih se je razlil iz zasedenega ozemlja potok izseljencev, odslej bo curjal neprestano v manjših vrelih. Ta pojav opazamo povsod, kjer tuj narod podjarmi deželo z drugačnim prebivalstvom. Tako je bilo na Poznanjskem in v Alzaciji pod Nemci, pa bo tudi pod Italijani. Eni se izsele, ker so se preveč politično izpostavili in ne morejo prenašati različnih šikan, drugi, ker ne najdejo prilike za izobrazbo v svojem duhu in jeziku, tretji, ker ne najdejo polja za svoje delovanje. Ljudstvo večinoma ostane, inteligenca odhaja. Slovenski umetnik, slovenski znanstvenik v zasedenem kraju ne bo našel polja, uradnik bo le težko dobil službo. Ne pričakujmo prizanesljivosti od Italijanov, take prizanesljivosti ne pozna nobeden narod, a Italijani je bodo najmanj. Morala bodo v začetku obdržali nekaj našega uradništva, a ga bodo v najkrajšem času skušali nadomestiti s svojim.

Tukaj ne pomaga nobeno prigovarjanje in nobeno jačikovanje, še bolj neumestno je očitjanje nesrečnim ljudem, ki so se priselili k nam. Pri nas bodo koristni, celo potrebni, za zasedene kraje je škoda, da odhajajo, a pomoči ni. Nikdo jih ne bo vabil, naj prihajajo, kdor pa pride, moramo, dokler nasprotno ni dokazano, biti mnenja, da je prišel iz potrebe, ki je bila večja, kakor pa želja ostati doma. Take izseljence je treba uporabiti, da bodo korisni državljanji in sodelovali pri urejevanju naše države. Neumestno je torej prigovarjanje in pozivanje, naj ne prihajajo k nam ali naj se vračajo. Izseljencem to otežuje stališče, ki je že tako težko dovoji. Kdor se zamore vrniti, bo to storil sam od sebe. Ne pričakujmo pa preveč od kakšnega izpremenjevanja sistema od strani Italijanov. Postopali bodo, kakor postopa vsak imperijalistični narod nad podjarmljenim. Ne pričakujmo, da bodo kar dovolili stvarjati ali podpirati šolo, razvijati agitacijo itd. Kolikor manje pišemo o takih rečeh, toliko bolje.

Res, da je še neka vrsta izseljencev: pastolovci, verižniki sploh ljudje, ki so prišli, ker mislijo, da je zanje bolje, če se presele v kraje, kjer jih nikdo ne pozna. Zoper nje naj nastopajo poklicane oblasti, zlasti, je pa poklicana organizacija izseljencev samih, da prerešeta svoje vrste.

cev, bo nadomestil Panta Gavrilovič. Nova vlada iz opozicijskega bloka se bo lahko upirala na polnoštevilno sedanjo opozicijo, na Crnogorce in baje tudi na zmerne demokrate.

Socijalistični ministri: Korač, Kristan in Bukšeg so bili pri regentu, da ga posvare pred koalicijsko vlado, kateri bi nasprotovale socijalistične stranke.

Glede razvozljanja jadranskega vprašanja se prerokajo zavezniški ministrski predsedniki v Londonu. Niti je pri teh razgovorih odločno zahteval da stoji on in Italija na stališču pariškega kompromisa ali pa londonskega pakta. Te njegove zahteve je mu zmedla brzobjavka iz Amerike, v kateri povdarja Wilson, da ne more odobriti niti pariških dogovorov, niti londonske pogodbe, ampak on vztraja pri tem, da se ima izvršiti v polnem obsegu ameriški načrt. Ako bi se zavezniški ministrski predsedniki ne podvrgli temu predlogu, zapuste ameriški zastopniki Pariz in prepuste zavezniške svoji moči. Zavezniški so vprašali nato Nittija, ali bi lahko odločevali o jadranskem vprašanju brez Amerike. Nitti je ta predlog odločno odklonil z ozirom na gospodarsko finančni položaj Italije, ki je povsem odvisna v vseh življenjsko potrebnih zadevah od ameriške milosti.

Zagrebski nadškof Bauer, ki se je mudil v Rimu, je javil, da je izbrala sv. stolica že svojega poslanika za Jugoslavijo, ki bi naj bil nadškof Francesco Chervolini, dosedanji nuncij v Haiti.

Novi jugoslovanski poslanički so: g. Anastazij Sola, dosedanji predsednik sarajevske deželne vlade, sedaj poslanik v Kodanju. G. Jeza Simič, načelnik zunanjega ministrstva, poslanik v Carigradu. G. Milon Rakič, dosedanji poslanik v Danski, pride za poslanika v Sofijo.

Čehoslovaška.

Slovaška, trdnjava narodne in krščanske misli, tvori danes žalosten odsek češke politike. Češki svobodomiselci se v Slovaški uvedli vojno diktaturo. Ljudski stranki očitajo veleizdajo, ker zahteva za Slovaško samoupravo. (Prav kakor v Jugoslaviji!) Duhovnika Hlinko, ki se je tedaj, ko so vsi češki svobodomislci molčali, pogumno boril proti Tiszi in njegovim velikim županom in brez strahu zastopal

svoj narod — njega je dala češka vlada zapreti, češ, da je veleizdajalec. Kako vlada postopa s katoliško Ljudsko stranko na Slovaškem, dokazuje okrožnica strankinega tajništva, ki poziva, naj se organizirajo v stranki, in se glasi: „Vsak zaupnik naj privede seboj 2—3 pristase naše misli. Ker med Slovaško Ljudsko stranko in med vlado je prišlo do sporazuma, da nam na sestankih in v organizaciji ne bodo delali ovir. Noben naš pristasa ne bo zaradi tega preganjan, zato smete brez strahu priti na sestanek, da poročate, kako stoji naša stranka v vaši župniji.“ To govori dovolj o svobodi v Slovaški.

Avstrija.

V avstrijskem časopisju je opaziti stremenje, da se srmoglati sedanjo vlado. Sestavlja se ženski komite, ki nabira podpise za spomenico na entento z zahtevo, da zasede Avstrijo Jugoslavija ali Čehoslovaška. Vzrok tega protivladnega gibanja je iskati v vsestranski bedi, iz katere se ne bo mogla Avstrija sama nikdar izkoptati. Avstriji sami priznavajo, da Avstrija v sedanjem položaju sploh ne more živeti, še manj se pa vzdržati. V Avstriji vlada vsestransko pomanjkanje, širijo se dan na dan razne bolezni, Avstrija je zaprta od sveta, pomoči od zunaj pa ni nobene. Primanjkljaj samo dunajske občine znašal 400 milijonov. Na Dunaju samem leži za špansko 40.000 oseb. Gospodarsko, finančno, politično in zdravstveno stanje v Avstriji je obupno.

Madžarska.

V Budimpešti je bila 16. t. m. otvorjena Narodna skupščina, ki se je začela s slovesno službo božjo. Poslanec Bela Berut je kot starostni predsednik prevzel predsedstvo s kratkim nagovorom. Nato je pozdravil Narodno skupščino ministrski predsednik Huszar. V svojem govoru je bičal predvsem Kunovo strahovlado.

Rusija.

Stanje boljševiške armade. Sovjetska ljudovlada ima na razpolago 800.000 mož vojske. V bojni črti je 400.000 pehote, 17.000 konjenikov, 2000 topov in 13.000 strojne. Disciplina in red te armade sta hvalevredna. Armada stoji pod poveljstvom vojaškega sveta, ki sestoji iz sedem članov. Cela fronta ima štiri bojne črte, katere poveljujejo generali: Klembovski severno fronto, general Parski južno fronto, vzhodno in zapadno bojno črto pa general Znezojev.

Protiboljševiški general Cappel je prederl sovjetsko bojno črto in zavzel Nižnij Udinsk in Irkutsk. Ves ruski državni zaklad v tem okrožju mu je padel v roke.

Vsa obala Tihega oceana je v rokah revolucionarjev, ki želijo skleniti mir s sovjetsko Rusijo. V Vladivostoku, Nikolsku in Blagovješčinsku se je ustanovila začasna revolucionarna vlada.

Ameriška bojna ladja, katere poveljnik se je informiral v Odesi o tamošnjih ameriških državljanjih, je pri odhodu obstreljevala več na Odeso.

Pod sovjetskih poročilih je Rusija dovolj založena z živili. Primanjkuje jej samo prometnih sredstev.

Amerika.

Ameriški državni tajnik Lansing je ostopil, ker je porablil Wilsonovo bolezen v to, da si je prilastil pravice, ki jih ima edino le predsednik.

Politične vesti.

Jugoslavija.

Kakor smo že poročali, je zahteval Davidovičev kabinet razpust parlamenta. Davidovič je predložil tozadevni podpis regentu, ki je podpis o razpustu državnega zbora odklonil. Na to je podala Davidovičeva vlada demisijo, katera je bila sprejeta od prestolonaslednika. Regent je poveril Vesničev nalog da naj poizkusi on sestavo koncentracijskega kabineta. Pariški poslanec Vesnič je začel konferirati s predsednikom Narodnega predstavništva, z Davidovičem in s drugimi ministri demokratsko socijalistične skupine. Vse vladne stranke so zavrnile misel o koncentraciji vlade. Po tej odklonitvi vladnih strank bi bil nadaljni Vesničev poizkus za sporazum med vlado in opozicijo brez pomena, Vesnič je tudi vrnil poverjeni mu mandat.

V Beogradu pričakujejo, da bo sedaj poverjena naloga o sestavi koalicijske vlade ednemu opozicijskemu ali pa kaki nevtralnemu osebnosti.

Demokrati in socijalisti, ki so bili za takojšnje volitve, se sedaj branijo volitev in zahtevajo, da se odložijo volitve za eno leto. Opozicija, ako dobi v roke vlado, bo izdelala takoj volilni red in ustavní načrt, nato se bodo pa izpeljale svobodne volitve.

Koalicijska vlada, katero bo sestavila opozicija, ne bo imela na svoji strani samo poslancev iz opozicijskega bloka, ampak tudi Crnogorce in precejšnji del zmernih demokratov, ker je nastal v demokratski zajednici razkol med bolj popustljivo skupino z Davidovičem in Draškovičem na čelu, in med neposteljivci, katere komandirata Pribičević in Veljkovič. Davidovič ne misli nasprotovati novi koalicijski vladi: Pribičević ter Veljkovič pa nameravata v slučaju, da prodre koalicijska vlada, uskočiti med republikance.

Parlamentarna moč opozicijske vlade je zagotovljena, ker je odslovljen z dvora glavni nasprotnik opozicije minister dvora Balugdžič, ki odpotuje za poslanika v Atene. Balugdžiča, ki je bil glavni intrigant na dvoru proti politični premoči radikal-

Dnevne vesti.

Zupnijo Kamnico ob Dravi je dobil č. g. Franjo Bažiček, kaplan v Zavrču.

Kaj pa je s slovenskimi uličnimi napisi v Mariboru? Naš „velenarodnjak“ dr. Viljem Pfeifer je obljubljal, da dobio mariborske ulice slovenske tablice že meseca novembra minulega leta. (Smo že v sredini drugega mesca 1920, a o kaki slovenski izpremembi pouličnih imen ni niti sluha. Seve, gospod Viljem se pogaja z Nemci in internacionalne glede skupnega nastopa njegove JDS stranke pri mestnih občinskih volitvah in menda on sam zadržuje prekrstitev mariborskih ulic, da bi lažje in bolj sigurno ujel Nemce in socialne demokrate na svoje limonice. Tako je narodno delo JDS stranke v Mariboru. Pa bo prišepala zopet „Nova doba“ in bo znala povedati, da so stebri Jugoslavije: Pfeifer, Lipold, Koderman, Voglar in vitez Graselli. Pobratimstvo Nemci in pangermansko internacionalo in ovađuštvo za osvoboditev Jugoslavije zaslužnih mož to je delo dobičkaželjne in narodno gnile JDS. Stranke.

Voglarjevo strankarsko delo. Mariborski Koderman goni šolnika Voglarja na agi acijo za JDS stranko po mariborski okolici. Čudno, da ne prinaša Delavec, katerega veleumni upravnik je retor Voglar nobenih poročil o njegovih sijajnih shodih, katere je prirejal v Radvanju, Pobrežju itd. G. politik, shoda in ljudski govornik Voglar, vzamite pero v svojo še niško roko in sporočite liberalnih uspehov željnemu dr. Kodermanu, koliko poslušalcev ste imeli v Radvanju, Pobrežju itd.? Kedo bo pa plačeval kočije in avto za Voglarja, ki prireja JDS shode med štirin — praznimi stenami!

Drž. pravdnik Graselli in dr. Kamniker — klega. Nekako pred enim letom se je dogodilo tole: našo Radgono smo imeli precej posla in naše vrlou jaštvo ni imelo ravno prijetnih uric v njej. To ni bila ravno zasluga Radgoncev, ki so bili še dokaj mladi in so uvidevali nov položaj, ampak znanega hula kača Kamnikerja, ki je povsod — še celo v Parizu

ruval proti nam in naši državi, prav tako, kakor ruje še dandanes v svoji „Grenzwacht.“ Lahko reče mo, da ima ravno ta Kamniker na vesti vsakega našega ranjenca in mrtveca v okolici Radgone. To smo vedeli vsi že lani, le naš državni pravdnik vit. Graselli ni vedel tega. Naše vojaštvo se je trudilo, da bi dobilo tega tička — Kamnikerja namreč, ne gospoda Grasellija — v svojo pest. Ker je bila bolnišnica v Radgoni popolnoma otopana in je bil v tisti bolnišnici primarij in duša vsemu ravno dr. Kamniker, se je hotelo njega prijeti za soodgovornega vsemu vandalizmu. Končno se je le posrečilo nekemu poročniku, da ga je aretirjal in odvedel k obmejnemu poveljstvu. — General Maister je sam čestital dotičnemu poročniku in bil vesel, da se je posrečilo dobiti Kamnikerja, ki je bil tako nevaren. Poslal je Kamnikerja državnemu pravdniku Graselliju. Na veliko začudenje poročnika je bil Kamniker po Graselliju sprejet nad vse prijatelje kot stari dobri znanec ter tituliran z „gospod kolega.“ Državni pravdnik je povabil svojega dobrega znanca Kamnikerja na prijateljski razgovor v svojo posebno sobo. Za kake pol ure po razgovoru je bil poročnik po Graselliju odpuščen. Za nekaj časa se pa srečata zopet oni poročnik in Kamniker na cesti. Dr. Kamniker pomoli poročniku smehljaje pod nos oprostilnico, podpisano po Graselliju, da je njegov kolega. Kamniker prost in gre kamor hoče. In res je bil dr. Kamniker pol dne preje v Radgoni nego poročnik. — Kake 14 dni po tem dogodku se je pa izvršil napad Nemcev na Radgono. Ta napad je organiziral Grasellijev kolega Kamniker in so naši imeli več ranjenecv in tudi nekaj mrtvih. Seveda ni bil na tem prav nič kriv državni pravdnik vitez Graselli, ki je viteško postopal napram kolegi Kamnikerju.

Naše razmere se vidno boljšajo, to mora uvideti vsakdo. Le pomislite, kak velikanski napredek v enem letu! Lani niso imele naše oblasti še tolike moči, da bi za nekaj dni pridržale na varnem takega človeka, kakor je dr. Kamniker, ki je nam prizadajal toliko zla. Letos pa že lahko zapro za več dni n. pr. Žebota, ki se je ob prevratu toliko trudil za našo državo in si brusil jezik in pete zlasti ob naši severni meji. Da so se razmere tako zdatno izboljšale, je v prvi vrsti zasluga naših dičnih mož, ki zastopajo oblast n. pr. Pfeiferja in Grasellija, da ne imenujemo drugih.

Dr. Gorišek vozi svoje prijatelje na ples. St. Lenartski advokat in vodja liberalcev ter samostojnežev v Slovenskih goricah dr. Milan Gorišek se rad pohvali v „Mariborskem Delavcu“ in „Novi Dobi“, kako očetovsko da on skrbi za napredek okraja. Za poštno zvezo med Mariborom in St. Lenartom je posebna družba interesentov oskrbela avtomobil, kateri je prvotno vsak dan oskrboval prevoz pošte in potnikov iz Maribora v St. Lenart in nazaj. Nekaj mesecev je ta avtomobilna zveza dobro funkcionirala. Pred kratkim pa je začel avtomobil voziti samo trikrat na teden, vzrok: pomanjkanje bencina. S prijateljske strani je družba dobila toliko bencina, da se vsaj za silo vzdržuje poštna zveza. Ko je prejšnjo nedeljo trojički Feuerwehr slavil običajni pustni ples, pa je imel Goriškov avto naenkrat dovolj bencina. Vozil namreč je iz St. Lenarta k Sv. Trojici lenarčke in trojičke veseljake Goriškovega kalibra. Vožnja je bila gratis. Porabilo se je toliko bencina, da bi lahko avto vozil dvakrat v Maribor in nazaj. G. Gorišek, ali ni bilo tako? Vaše prijatelje voziti na ples je bolj potrebno, kakor pa voziti pošto!

„Delavec“ brani mariborsko žensko društvo na tako teletast način, da se nam ne zdi niti vredno odgovarjati na njegove pustne neslanosti. Demokrati zem — duhovnice, to zvezo je našel človek, ki je mamek po svoji veroizpovedi, ne pa kristjan. Gospodje demokrati krog „Delavca“, taka pustno-obrambna polemika vam ne dela časti, ampak dokazuje vašo vsestransko dušno — votlino.

„Nova doba“ je napisala nekaj uvodnih vrst pod naslovom „Mi smo izvojevali Jugoslavijo...“ O resničnosti teh vrst se ne bomo prerekli, vprašamo samo Jugoslavijo-tvorno „Novo dobo“: Kje so pa tičali v onih časih, ko je šlo za majniško deklaracije, razni: Spindler, Kukovec, Reisman, Koderman, Voglar, Pfeifer, Graselli itd.? Skrivali so se predrajno Avstrijo kot ščurki pred lučjo, o kaki Jugoslaviji in srbski zvezi se jim niti sanjalo ni. Poznamo celo take Jugoslovane med sedanji demokratiško državo-tvornimi elementi, ki so podpisali majniško deklaracijo, a so preklicali svoj podpis — ne iz navdušenja za brate Srbe, ampak iz strahu — pred rajno Avstrijo! Gospodje Spindler-Kukovecvega in Pfeifer-Grasellijevega kopita so prilezli s svojim glasilom „Novo dobo“, ki je prespala boj za ustanovitev Jugoslavije, na dan in se urinili k pripravljene jugoslovanski koritom. Tedaj, ko so bile strte peruti avstrijskega orla ko nas je objela prosta Jugoslavija, sta se naenkrat oddahnili od prestanega medvojnega strahu Kukovec in Voglar, povzdignila svoj glas za Jugoslavijo, da bi ne zamudila poslanskih dijet.

„Novo dobo“ pozivljamo, naj nam navede fakta, da so naši pristaši širili po Sloveniji okrožnice, ki se pričenjajo z besedami: „Proč od Srbije!“ Ako „Nova doba“ tega takoj ne stori, je grda lažnjivka. Gospodje krog „Nove dobe“ menda zamenjujejo klerikale z internacionalci, ki so res trosili po Mariboru oklice z začetnicami: „Los von Serbien!“ Z internacionalno in Nemci pa se bratijo in kopčujejo za občinske mandate demokrati a la Pfeifer, ne pa pristaši VLS stranke. Taka je resnicoljubnost celjske „Nove dobe.“

Vsesplošno žensko volilno pravico za vse sloje in stanove tudi onih na deželi in kmetih, gospodinj, uslužbenk in delavk je odločno zahteval za vse javne zastope, občinske, šolske, pokrajinske in državne le-

po uspeli ženski shod udeleženk iz občin Remšnik, Brezno, Janžev vrh, Rottenberg v Breznu ob Dravi dne 15. t. m. Zahteva, podprta z 118 podpisi za pravično (vse ali nobena) zadevo se je odposlala v Ljubljano; brzojavno so se v imenu shoda v tej zadevi obrnile na g. ministrskega predsednika v Beograd gospe Ema Čas, Jozefa Brezovnik in Romana Lampret. Škoda, da ni bilo kakega vladnega gospoda iz bele Ljubljane: marsikatero trpko a resnično bi bil slišal iz ust trepih kmetijskih gospodinj. Posnemajte na sleherni fari: v združenju bo naša moč!

Moka pšenična stane zdaj 1 kg 13 K. Tak dar je liberalno-socijaldemokratska vlada ob svojem odstupu poklonila ljudstvu. Tako so gospodarili liberalci in socijalni demokrati. „Prijatelj“ nižjih in delavskih slojev, socijalni demokrat Bukšek, je na stolcu prehranjevalnega ministrstva dremal in brezdelno gledal, kako so po žetvi židovski in raznovrstni drugi liberalni denarni mogotei kupljali žito. Svojih prijateljev ni hotel motiti pri njihovem gospodarskem, Ludomilem delu. Ni opozoril razna aprovizacijska mesta na to, naj si sama pravočasno oskrbe žito ali pa moko. Še bolj izrazilo je povdarjal načelo svobodne trgovine. Kot večak v računstvu je izračunal, da ima Jugoslavija toliko žita, da lahko z mirnim sreem proda v inozemstvo 40—50.000 vagonov. Sedaj pa se je pokazalo, da kakšnega posebnega preobilja žita ni, kvečjemu da ga židovski in drugi oderuhi imajo zaprtega v svojih magacinih. Tako pa tudi lahko določajo cene, kakor hočejo. Sedaj 13 K, kmalu bo več. Tako zna gospodariti socijaldemokratski minister g. Bukšek.

Draginjo ozdravlja in odpravlja „Ljudski glas“ s tem, da zahteva, naj se brž „odpreje meje, upostavi promet in uredi izvoz v tuje dežele.“ Nekaj je že, pa ne vse. Najboljši pomoček zoper draginjo bo, da doma sami čim več blaga in živil pridelamo (produciramo) in pripravimo. To pa se doseže ne z preganjanjem farjev, ne z novimi strankami, ne z brezštevilnimi časniki, marveč s pridnimi, delavnimi rokami. Socijalisti in komunisti: le na tako delo in kmalu bo draginja jenjala. Pa saj se poznamo, kje so pravi delavci.

Akademična izobrazba. V pisarno gospodarskega odseka v Celju pri okrajnem glavarstvu je prišla mati tri tedne starega otroka prosit za sladkorno karto z rojstnimi podatki od župnega urada in je dobila od dotičnega uradnika odgovor: „Na listek farja jaz nič ne dam!“ Vprašamo: Ali je vreden psovanja tisti, ki da na zahtevo strankam rojstni izpisek? Je to mogoče olikanost akademično izobraženega gospoda?

Diskusijski večer o načelih občinskega volilnega reda bo v petek, dne 20. t. m., ob 1/8. uri zvečer. Zadnjič se je obdelalo vprašanje splošnosti z ozirom na žensko volilno pravico. Udeležba občinstva pri razgovoru je bila prav živahna. Pridite. — S. K. S. Z.

Šoštanjске šolske razmere. Na Kranjskem preganjajo nedolžne učitelje, ki so člani Slomškove zveze. Pri nas v Šoštanju so pa kričeže razmere na šoli. Cela dolina govori o pohujšanju mladine po učiteljih, okrajni šolski svet je sklepal o tem, da se odpravijo nemudoma nedostatki, toda deželni šolski svet v Ljubljani ne ukrene ničesar. Ali naj začnemo priti umazano perilo po listih!

Umor na Golovcu. Dne 14. t. m. je zastrupil učiteljskišnik Mirko Perko 17letnega gimnazijca Ant. Budne iz Banjsluke na Golovcu pri Ljubljani s strahinjom. Vzrok umora je Perkov pohlep po denarju, katerega je imel Budne, ki je naročeval za svojega očeta blago in ga tudi plačeval v Ljubljani. Perka so koj zaprli, priznal je tudi svoj zločin. Sadovi pri nas započetega kulturnega boja se že kažejo na naši mladini. Z odpravo vere iz mladostnih sre se bodo razpasle med mladino strasti, ki bodo rodile žalibog mladostne zločince!

Zamenjava kronskih bankovcev avstro-ogrške banke za kronsko-dinarske novčanice se je začela pri nas dne 16. t. m. Zamenjavajo se samo bankovci avstro-ogrške banke po 20, 50, 100 in 1000 K, kt so pravilno kolkovani. Te bankovce bodo po vsej Sloveniji zamenjavali davčni uradi in sicer vse štiri vrste kronskih bankovcev, le ljubljanska dva davčna urada samo bankovce po 20, 50 in 100 K. Tisočake bodo zamenjavala v Ljubljani samo finančna deželna blagajna na Krekovem trgu. Tudi podružnici avstro-ogrške banke v Ljubljani in Mariboru bosta sprejemali v zameno samo bankovce po 20, 50 in 100 kron. Od 1. t. m. dalje so novi bankovci Narodne banke SHS splošno zakonito plačilno sredstvo v celem kraljestvu, tako, da se z njimi plačujejo polnoveljavne vse obveznosti, dogovorjene v kronah ali dinarjih. Upnik nima pravice zahtevati od dolžnika plačilo v kronskih bankovcih avstro-ogrške banke ali v dinarskih bankovcih Narodne banke kraljevine Srbije. — Vsakdo mora vzeti za plačilo nove kronsko-dinarske bankovce. Dne 15. marca t. l. prenehajo biti kronski bankovci avstro-ogrške banke po 20, 50, 100 in 1000 K pri nas splošno zakonito plačilno sredstvo. Ostanejo pa še nadalje v prometu kronski bankovci po 1, 2 in 10 K. Ti se bodo vzeli pozneje iz prometa.

Naša trgovina. Prejeli smo: Proti trgovskemu stanu se je dvignila zadnji čas velika gonja, kakor da bi bil trgovec kriv današnje draginje. A pravi vzrok te je današnja kriza, ki jo trpi ves svet in ki je posledica dolgotrajne svetovne vojske. Ni naš namen, štiti ene elemente, ki delujejo na nesolidni podlagi. Naša dolžnost pa je, braniti pred nepremišljenimi in krivičnimi napadi one trgovske kroge, ki delajo solidno, katerim se ne more očitati nobena neko- rektnost in ki pravzaprav žrtvujejo mnogo, ako danes v teh neurejenih razmerah tržijo. Imajo li oni, ki v

obče n padajo trgovski stan, sploh pojmo o velikanskih težkočah, s katerimi je danes združeno trgovsko poslovanje? Kateri, ki so bile pred vojno, so se danes zdatno spremenile. Takrat je bilo blaga v izobilju. Trgovski potniki so obiskali trgovce kar zaporedoma. Trgovci si je izbral blago doma in v kratkem gv je imel že tudi v prodajalni. Toda danes! Trgovec mora sam potovati v inozemstvo in še z kakimi težkočami! Vsem kake ovire predno dobi sploh kako blago, in kaj se je trpi in koliko časa to traja, predno spravi blago domov. Vedno naraščajoče cene, valutna razlika, izozna in uvozna dovoljenja, visoka carina, transportne težkoče tam in doma, mazanje na različnih mestih, nazadnje pa še velike tatvine in druge neugode. To so stvari, ki trgovcu ne delajo samo skrbi in truda, ampak ga tudi prisilijo do visokih izdatkov, in na ta način se podraži blago. Posebno velike s'čnosti pa dela dandanes trgovcu devizno in valutno vprašanje. Danes kupi n. pr. na Dunaju blaga za 100.000 K v avstrijskem denarju. To blaga se ne more plačati tam, ampak pri Centralni upravi v Ljubljani in sicer v polnem znesku v jugoslovanskih kronah. Da je kurz v Avstriji tako pade, zato se je blago trmakaj kar za 100% podražilo in zato mora trgovec tukaj blago za toliko dražje prodati. Ako bi pa trgovec sam plačal blago na Dunaju po avstrijski valuti, prodajalo bi se blago lahko za današnjo polovično ceno. Variacija valute in kurza onemogočuje torej danes stalno kalkuriranje cen. Trud, ki ga ima danes trgovec, je brezprimerno večji kakor pred vojno. Ako pa trgovec danes več zasluži kakor v normalnih časih, je treba uvaževati vse navedene nepravilike in izgube. Ako bi trgovci čakali, da bi merodajni faktorji napravili konec tem neznosnim razmeram, ne bi imeli nobenega blaga. Danes se ne doseže ničesar, ako trgovec sam ne posreduje pri nakupu in transportu. Vsled tega je dandanes trgovanje prava muka. Opozarjati se pa mora, da se mnogo naprti danes na rame legitimega trgovca, kar odpada pravzaprav na nove vojne trgovce, ki so prišli iz vseh mogočih stanov in vetrov in teh je nad 50%. Pravi trgovec, ki ima srce za svoj narod in je važen faktor v državi, se ne pretivi od oblasti določenim cenam, katerih namen je uničiti verižništvo in navijanje cen. In taki trgovci lahko po pravici zahtevajo, da se jih ne označuje kot edine krivce današnje draginje. Zato se lahko upravičeno zahteva, da se uvažuje jo vse težkoče, ki so danes brez trgovčeve krivde nastale pri trgovanju in ki podražujejo blago.

Dopisi.

Spilje. Tukajšno prebivalstvo je hvaležno okrajnemu glavarstvu v Mariboru, da mu je preskrbelo zopet moko. Tri četrtine prebivalcev je ta teden prišlo po njo, tudi taki, ki govorijo vse drugo o Jugoslaviji, samo dobrega nič. — Pred kratkim je bilo tukaj ljudsko štetje, kakor ga zahteva avstrijska republika. Na vpisnem listku so tri rubrike, namreč: dr. žavljan: 1. avstrijski, 2. tuji, 3. neodločeno. Spiljeani so seveda napravili križ tam, kjer jim je občinski sluga pokazal. In to bodo potem kazali, kadar pride komisija za določitev meje.

Spuhlje pri Ptujju. V socijaldemokratskem „Naprēju“ se zaganja znani „nekdo“ v našo organizacijo „Slov. Kmetško zvezo“ in njenega načelnika Breščiča. Mi dobro poznamo krščanski, kmetški program in delo naše „Kmetške zveze“, poznamo pa tudi nasprotnike, ki povsod delajo proti nam in govorijo o kmetškem oderuštvi samo ob volitvah bi radi slepomišli okoli nas. Mislijo pač, da je kmetško ljudstvo tisti osel, ki se da od socijaldemokratičnih hujskačev in praznih gobezdačev speljati na led. Pa se boste zmotili vi rdeči gospodje!

Breg pri Ptujju. Prejeli smo sledeče: Interesentom šultereinske šole na Bregu pri Ptujju in resnici na ljubo bodi povedano, da je bila ta šola od začetka javna ljudska šola in last občine Breg. To v pojasnilo vsem tistim, katerim dela ta šola mnogo preglavie.

Celje. Shod Slovenske ženske zveze dne 8. t. m. se je obnesel izborno. Dvorana pri „belem volu“ je bila natlačena polna občinstva. Shod je otvorila gospa dr. Ogrizekova, zaključil ga je č. g. Lasbahr ter v vznešenem govoru razložil pomen in veljavo dinarja s krono ter krepko zarisal pota, po katerih naj hodi slovensko ženstvo, da pride do svoje veljave in do svojih pravic. K sklepu so članice tukajšnje Marrijine družbe vprizorile igro „Svoje glavna Minka.“ Igra je nudila obilo smeha in razvedrila. Priznati moramo našim vrlim dekletom veliko spretnost, pa tudi požrtvovalnost pri prireditvah. Celjske žene in dekleta, le tako pogumno naprej!

Skale. V celem šoštanjsem okraju ni mogoče dobiti gospodarjem družine. Vsi gredo v premogovnik, ker tam delajo samo 6 do 8 ur in imajo velike plače. Kmetje so v velikih skrbeh, kako si bodo obdelali polja.

Najnovejše.

Regent Aleksander je poveril sestavo nove vlade radikalcu Protiću. V Protićevo vlado pride tudi Jugoslovanski Klub. Novo ministrstvo bo imelo težko delo, ker so liberalci in socijalni demokrati 7 mesecev tako slabo gospodarili.

Mala naznanila

Razna:

Ure vsake vrste

se sprejemajo v popravilo. Glavna pošta, II. nadstr. levo, Maribor. 128

JOS. A. Kienreichov

bralni krožek (Lesezirkel,) ilustriranih časnikov se nabaja v Medališki ulici šte. 10 Maribor. 102

Slovinci širite „STRAŽO“

Kupi sei

Kupimo prazne vreče. Poudb. na Balkan trg. šped. in komis. del. družba v Mariboru. 42

Kupim 5 do 6 mesev stare prasce. Naslov Krčevina št. 28. 126

Kupim večje posestvo, plačam na željo tudi z dinarji. Ponudbe pod „Srbski agronom“, na upravništvu lista. 112

Kupiti želim posestvo, ki bi ležalo v bližini farne cerkve kakoga trga na Štajerskem ter obstalo iz hiše in hleva za goved in svinje, vrta, sadonosnika ter nekaj travnika in njiv v obsegu 2-4 orale lepo arondirano. Cenjene ponudbe prosim pod „Upokojenec“ pošto ležeče Podčetrtak. 116

Les

rezan, tesan, okrogel, drva in oglje kupi v vsaki množini

„Sever“

društvo lesnih industrijalcev dravske doline

MARIBOR

Tegetthofova cesta 45.

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo.

Viktor Glaser, lesna trgovina v Rušah pri Mariboru. 1796

Govorite povsod slovensko!

Proda sei

Prodám gospodarstvo s posestvom. Natančna pojasnila iš iz prijaznosti g. Šinič, trgovec, Pobrežje, Zrkovska cesta, Maribor. 80

1 krava in 1 konj

na prodaj. Povpraša se v trgovini Glavni trg, šte. 4, Maribor. 127

Mlin za žito mlet se prodá. Gert, Gosposka ulica 13, Maribor. 126

Na prodaj je več skoro novih pihal (godal, godbenih instrumentov.) Ponudbe na upravo lista pod „Godalo“. 124

Hiša z velikim vrtom je na prodaj. Naslov Hugo-voifova ul. št. 42, Maribor. 123

8 mesev stara telica pinckavske pasme je na prodaj pri Alojziju Gornik, Sv. Peter pri Mariboru. 118

Hiša na prodaj. Pokopališka ulica 9, Pobrežje pri Mariboru. 134

Novo zidana hiša z dvema sobama, 2 kuhinji z gospodarskim poslopjem, z lepim vrtom se takoj prodá. Pozve se Tržaška cesta šte. 5, Maribor. 135

Proda se velik hlev za zajce. 24 oddelkov in se tudi lahko rabi za čebeljak. „Vpraša se Tezno Maribor. št. 29

Prada se posestvo, 2 njivi in mali travnik pri Sv. Lovrencu na Dr. polju. Vpraša se v Mlinski ulici šte. 37, Maribor. 133

2 kobili

težki, po 3 leta stari, se prodajo ali zamenjajo za konje. Matija Obrat, Fischergasse 9, Maribor. 101

Ia. Svinjska mast

po najcenejši dnevni ceni se dobi pri

IVO GIGOVIC, MARIBOR, Glavni trg šte. 21. 130

Bakrene kotle

za kuhanje žganja izdelane solidno in po najnižji ceni. Koidar

Lovre Tomažič, Maribor, Sodnijska ulica 24. 119

Hmeljeve droge

5-8 metrov dolge, tudi kratke za nove nasade.

Hugo pl. Bien, Braslovče. 131

Slovinci širite „STRAŽO“

Službe:

Hlapec. priden, k trem konjem se sprejme pri Zemolo, Fram. Plača po dogovoru. 129

Viničar s 4-5 delavskimi močmi se sprejme pod ugodnimi pogoji takoj pri Dr. Rapce u, Keiserstrasse šte. 2, Maribor. 122

Kočijaž, zanesljiv, tudi oženjen se proti dobri plači takoj sprejme. Poizve se pri firmi Špice, Maribor, Grajski trg 2. 120

Iščem službe kot 131

prodajalka najraje v kakšni pekarni ali drugi trgovini. Naslov Koroška cesta šte. 82. 131

Priden hlapec se sprejme v veletrgovini M. Berdaja, Maribor. 136

AKO!

Kimate kaj za prodati?

Khočete kaj kupiti?

Oiščete službo?

Inzerirajte v Straži in uspeh je gotov!

„Vardar“

sladna kava na debelo in drobno! glacirana in neglacirana odprta v vrečah, kakor tudi glacirana v zavoj po 200 in 500 g poljubno množino po najnižji. dnev. cen. prodaja

Jvo Gigovič.

Glavni trg šte. 21
podružnica MARIBOR.

Alojzij Gnušek

kom. skladišče Maribor, Glavni trg 6. 1 srajca, lepo pisana z ležečim ovrtnikom, dobro šiva na 1 komad 85 K, 1 p. črnih ženskih nogavic 38 K, trgovcem popust, črn in bel sukanec po dnevnih cenah.

Kirurg

Dr. MIRKO ČERNIC

primarij občne javne bolnice v Mariboru, bivši večletni operater na kirurški vseučilišni kliniki prof. Hochenegga na Dunaju ord. od pol 3-4 (razven nedelj in praznikov)
Maribor, Magdalenski trg 9, I. ndstr.

Potrebuje trpežne

? čevlje?

Potem si oglejte veliko zalogo pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2

tam dobite zanesljivo močne, vsakovrstne čevlje, po najnižji ceni tako tudi galanterijsko blago, torbice za trg, potne košare itd.

Postrežba točna!

Cene brez konkurence!

Raznašalci

za naše liste se spremejo proti dobremu zaslužku
CIRILOVA TISKARNA.

Karel Kocijančič

kamnoseška industrijska
obrt v Mariboru

Schillerjeva ulica 25

priporoča svojo zelo bogato zalogo v žrkih, nagrobnih spomenikov, ploščah za umivalne mize in za pohištvo, vsa betonska in podobarska dela. Prevzema vsa v njegovo stroko spadajoča cerkvena dela kot oltarje, prižnice, ter sploh vsa cerkvena dela v kamnu, kot svedoči mariborska frančiškanska cerkev. Ves obrat na stroje! Lastni kamenolom pri Slov. Bistrici, industrija za granit, mramor in sienyt. 1684-424

BENZIN-OLJE

cilindrovo
strojno
plinovo

84

PETROLEJ GUDRON MAST

oddaja
na
vagone

KOMET

LJUBLJANA
Dunajska cesta 33

AUTO-

100

PNEVMO

(GUMI)
Pirelli
Michelin
Goodrich
dobavlja
takoj

J. GOREC

LJUBLJANA

Veletrgovina

Ludovik Kuharič

Ormož

nudi svojo

veliko zalogo vsakovrstnega modnega, manufakturnega blaga, platna itd. Nadalje priporoča vedno sveže špicerijsko blago, moko, olje. Nakup in prodaja poljedelskih pridelkov. Dobava vsakovrstne železnine, traverz, cementa, kakor tudi poljedelskih in drugih strojev. — Uvoz in izvoz vseh vrst rezanega in stavbenega lesa. — Lastna motorna žaga. Glavna zaloga delniškega.

☞ piva ☞

114

Razpis.

Pri toplicah v Dobrni pri Celju se za letošnjo sezijo razpisuje mesto

kopališkega zdravnika

z ginekologično predizobrazbo. Primerno opremljene in kolkovane prošnjje je poslati

do 22. februarja 1920.

poverjeništvu za javna dela v Ljubljani, kjer se dobe tudi potrebne informacije.

Pripominja se, da pristojajo zdravniku brezplačno običajne naturalije, glede morebitnega remuneriranja je pa staviti v prošnjah tozadevne zahteve,

V Ljubljani, 7. februarja 1920.

Vodja poverjeništvu za javna dela:

Jnž. Klinar.

118

OGLASNA ODPRAVA „JADRAN“, MARIBOR.

Pšenične otrobe

prve vrste oddaja v vsaki množini
ekspozitna trgovina
Ferdo Sert
Maribor, Koroška cesta 21

Inzerirajte v „Straži“!